

Nezināšana neatceļ ierobežojumus - ko nedrīkst ievest no valstīm ārpus Eiropas Savienības

Avots: DAP

Turpinoties ceļojumu sezonai, RIX Rīgas lidosta, Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), VID Muitas pārvalde, Dabas aizsardzības pārvalde (DAP) un Nodokļu un muitas policija aicina ceļotājus pirms atgriešanās no valstīm ārpus Eiropas Savienības pārlicināties, vai iegādātās preces, suvenīrus un medikamentus drīkst ievest Latvijā.

Vairums pārkāpumu, ko Rīgas lidostā konstatē VID Muitas pārvaldes darbinieki, ir nevis ļaunprātīgas rīcības, bet gan nezināšanas sekas. Ceļotāji nereti pieņem, ka prece, kuru iespējams iegādāties ārvalstīs, būs legāli ievedama arī Eiropas Savienībā. Tomēr noteiktiem pārtikas produktiem, dzīvnieku un augu izcelsmes suvenīriem, kā arī atsevišķiem medikamentiem ir noteikti stingri ierobežojumi vai aizliegumi.

Pasākumā “Suvenīrs vai pārkāpums? Ko nedrīkst ievest no valstīm ārpus Eiropas Savienības” iesaistītās institūcijas atgādināja, ka šo noteikumu mērķis ir aizsargāt cilvēku veselību, bioloģisko drošību, vidi, savvaļas sugas un sabiedrības drošību.

Pārtikas produkti var radīt bioloģiskās drošības riskus

PVD uzsver, ka no valstīm ārpus Eiropas Savienības aizliegts ievest virkni pārtikas produktu, tostarp gaļu un tās produktus, pienu un tā produktus, kā arī svaigus augļus un dārzeņus bez fitosanitārā sertifikāta. Pat neliels pārtikas daudzums var kļūt par augu vai dzīvnieku slimību izplatības avotu.

Statistika rāda, ka Rīgas lidostā no pasažieru bagāžas, kas ierodas no valstīm ārpus Eiropas Savienības, regulāri tiek izņemti ievērojami daudzumi aizliegtu produktu. 2025. gadā izņemti 3377 kilogrami gaļas un piena produktu un 3447 kilogrami augļu un dārzeņu. Savukārt 2026. gadā līdz jūlija beigām izņemti jau 2052 kilogrami gaļas un piena produktu un 1435 kilogrami augļu un dārzeņu.

Ja pasažieris pēc muitas amatpersonas aicinājuma produktus, ko aizliegts ievest ES, labprātīgi izmet tam speciāli paredzētos konteineros, sods netiek piemērots. Ja persona atsakās pakļauties muitas amatpersonas tiesību aktos pamatotām prasībām un produktus labprātīgi neizmet, tiek uzsākts administratīvā pārkāpuma process un tiek piemērots administratīvais sods.

Medikamentu ieviešana var radīt nopietnas sekas

Nodokļu un muitas policija vērš uzmanību uz pieaugošu tendenci, ka ceļotāji no tādiem galamērķiem kā Ēģipte un Turcija mēģina ievest Latvijā ārvalstīs iegādātus nomierinošus medikamentus, tostarp miega zāles.

Visbiežāk sastopamie preparāti ir “Sleepez” un “Night Calm 3 mg”. Lai gan šos medikamentus atsevišķās valstīs iespējams iegādāties legāli, to sastāvā esošā viela eszopiklons Latvijā ir iekļauta aizliegto vielu sarakstā, un šādu medikamentu pārvietošana pāri Latvijas robežai ir krimināli sodāms pārkāpums neatkarīgi no vielas daudzuma vai bagāžas veida.

Pēdējo divu gadu laikā saistībā ar eszopiklonu saturošu vielu ieviešanu uzsākti 23 kriminālprocesi, no kuriem 17 jau nodoti kriminālvajāšanai. Visbiežāk šādi gadījumi konstatēti pasažieriem, kuri ieradušies no Ēģiptes.

Nodokļu un muitas policija aicina pirms medikamentu iegādes vai pārvietošanas pāri robežai pārliecināties par to sastāvu un iepazīties ar spēkā esošajiem ierobežojumiem.

Ja tomēr ir objektīva nepieciešamība vest uz Latviju citās valstīs iegādātus medikamentus (vai arī ņemt līdzi, izceļojot no Latvijas), aicinām nodrošināties ar ārsta izrakstītu recepti.

Eksotisks suvenīrs var izrādīties aizsargājama suga

DAP atgādina, ka ceļojumos iegādāti suvenīri var būt izgatavoti no aizsargājamām dzīvnieku vai augu sugām, kuru ieviešanai nepieciešamas īpašas atļaujas vai arī to ieviešana ir pilnībā aizliegta.

Vašingtonas jeb CITES konvencijas noteikumi attiecas ne tikai uz dzīvnieku organismiem, bet arī uz dažādiem izstrādājumiem, tostarp ādas precēm, koralliem, kosmētiku, medicīnas preparātiem un citiem produktiem, kas satur aizsargājamu sugu daļas. Atbildība par šādu priekšmetu legālu ieviešanu gulstas uz pašu ceļotāju.

Lai izvairītos no nepatīkamām situācijām, DAP iesaka dabas izcelsmes suvenīrus iegādāties tikai legālās tirdzniecības vietās, saglabāt izcelsmi apliecinošus dokumentus un pirms pirkuma pārliedzināties par konkrētās sugas statusu.

Lai gan pārkāpumu skaits pasažieru bagāžā samazinās un 2025. gadā fiksēti 16 šādi gadījumi, lidostā joprojām tiek konfiscēti koralli, storveidīgo zivju kaviārs, krokodilādas un čūskādas izstrādājumi, kosmētika ar kaviāra ekstraktu, alkohols ar čūskām, kā arī citi eksotiski izstrādājumi.

Visvairāk pārkāpumu saistīti ar akcīzes un citu preču nedeklarēšanu un aizliegtu vielu ieviešanu

VID Muitas pārvalde norāda, ka muitas kontrolēs Rīgas lidostā šā gada pirmajā pusgadā konstatēti jau 1057 pārkāpumi, kas ir gandrīz tikpat daudz, cik visā 2025. gadā kopumā, kad pārkāpumi tika novērsti 1166 gadījumos. Būtiskāko pieaugumu veido cigarešu un alkoholisko dzērienu ieviešanas noteikumu pārkāpumi, neievērojot ierobežojumus preču daudzumam, ko atļauts ievest bez nodokļu nomaksas. Vienlaikus pieaudzis arī jaunu preču nedeklarēšanas gadījumu skaits. VID Muitas pārvalde atgādina: ja ārpus ES iegādāto preču vērtība pārsniedz 430 eiro, ceļotājam tās ir jādeklarē un par tām jāsamaksā nodokļi. Šogad palielinājies arī narkotisko un psihotropo vielu ieviešanas mēģinājumu skaits: ja 2025. gadā kopumā tika konstatēti 13 šādi gadījumi, tad šā gada pirmajā pusgadā jau 26.

Dodoties ceļojumā, pārbaudi noteikumus!

RIX Rīgas lidosta un iesaistītās valsts institūcijas aicina pasažierus nepaļauties tikai uz pārdevēju sniegto informāciju vai sociālajos tīklos atrodamiem viedokļiem, bet pašiem laikus noskaidrot, kādi ierobežojumi attiecas uz pārtiku, eksotiskiem dabas suvenīriem un medikamentiem, tai skaitā arī veterinārajām zālēm, ko vēlamies pārvest mājās no ceļojumiem ārpus Eiropas Savienības. Šāda piesardzība palīdzēs izvairīties no preču konfiskācijas, aizkavēšanās muitas kontrolē, administratīvās vai kriminālās atbildības, kā arī pasargās Latvijas vidi, lauksaimniecību un sabiedrības drošību.